

Συμπεράσματα

19^ο Εθνικού Συνεδρίου «Ενέργεια & Ανάπτυξη 2014»

Το 19ο Εθνικό Συνέδριο «Ενέργεια και Ανάπτυξη 2014» του IENE κάλυψε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων στους τομείς της ενέργειας και του περιβάλλοντος και συγχρόνως ανέδειξε την ανάγκη για τη διαμόρφωση συγκεκριμένων πολιτικών που πρέπει να εφαρμοστούν προς μια ουσιαστική απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, ένα πιο ισορροπημένο ενεργειακό μίγμα, προς την υλοποίηση του φιλόδοξου προγράμματος για την έρευνα υδρογονανθράκων καθώς επίσης και μεγάλα έργα υποδομών στον τομέα της ενέργειας έτσι ώστε να δημιουργηθεί το κατάλληλο κλίμα για τους επενδυτές.

Το Συνέδριο, με την επιλογή της θεματολογίας και ένα στοχευμένο επιστημονικό πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχαν 45 εισηγητές και συζητητές, πράγματι ανέδειξε το “ενεργειακό μέλλον της Ελλάδας σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο ενεργειακό περιβάλλον”. Η παρουσία της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΚΑ μέσω του ίδιου του Υπουργού, κ. Γιάννη Μανιάτη, της αξιωματικής αντιπολίτευσης καθώς και του Ρυθμιστού έδωσαν το πολιτικό στίγμα για το ενεργειακό μέλλον της χώρας, ενώ η συμμετοχή ενός ικανού αριθμού προσκεκλημένων ομιλητών από το εξωτερικό κυρίως από Ευρωπαϊκούς οργανισμούς και εταιρειών μεταξύ των οποίων εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Energy Community και της Eurogas, ανώτερα στελέχη των Fuels Europe, του BPIE, της EFET του Entso-G καθώς και από το Energy Charter, βοήθησε να γίνουν κατανοητές οι τρέχουσες εξελίξεις σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτή η αθρόα συμμετοχή ξένων εμπειρογνομόνων επετεύχθη χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες της Οργανωτικής Επιτροπής του συνεδρίου

Παρομοίως και για την Ελλάδα υπήρξε εκπροσώπηση όλων των μεγάλων εταιρειών και οργανισμών, δηλαδή των βασικών παικτών της αγοράς οι οποίοι έδωσαν μια σφαιρική εικόνα του ενεργειακού γίνεσθαι και ανέλυσαν διεξοδικά τόσο τις διεργασίες που επιτελούνται και σχεδιάζονται όσο και τις προσκλήσεις που εμφανίζονται στον ενεργειακό τομέα.

Ευρωπαϊκές και περιφερειακές εξελίξεις

Όσον αφορά τις Ευρωπαϊκές εξελίξεις και τις τάσεις που διαμορφώνονται το βασικό συμπέρασμα ήτο ότι η ανάπτυξη στρατηγικών που θα μειώσουν την εξάρτηση της Ε.Ε. από τρίτες χώρες, αποτελεί την κορυφαία πρωτοβουλία που θα πρέπει να υλοποιηθεί με συγκεκριμένα μέτρα. Οι νέες αυτές στρατηγικές - προτεραιότητες θα δίνουν έμφαση στην ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρώπης και αναμένεται να οδηγήσουν σε νέες πρωτοβουλίες και ρυθμίσεις. Κάθε μέρα η Ευρωπαϊκή Ένωση πληρώνει περίπου 1 δισεκατομμύριο ευρώ για εισαγωγές ενεργειακών προϊόντων από τρίτες χώρες. Αυτό επιβαρύνει τόσο την ευρωπαϊκή βιομηχανία, όσο και τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά.

Το μέλλον του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας σ’ ολόκληρη την Ευρώπη θα κυριαρχείται από μία πολυμορφικότητα του μίγματος παραγωγής ενέργειας και θα οδηγηθεί σε μια εκ βάθρων μετατροπή του με πιο συνεκτικά θεμέλια προς αειφόρο ανάπτυξη. Από την άλλη, σύμφωνα με τα stress test για την προμήθεια φυσικού αερίου που έγιναν το περασμένο καλοκαίρι, με αφορμή την ουκρανική κρίση και την ενδεχόμενη απειλή στον εφοδιασμό της Ευρώπης το χειμώνα, οι χώρες της ΝΑ Ευρώπης φαίνονται να είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό εξαρτώμενες από το ρωσικό αέριο. Αν και έχει απομακρυνθεί ο κίνδυνος μιας κρίσης εφοδιασμού της Ευρώπης με φυσικό αέριο αυτό το χειμώνα, ωστόσο, είναι σημαντικό οι

χώρες της περιοχής να προσβλέπουν σε διευρυμένες συνεργασίες, προκειμένου να αντιμετωπίσουν έναν τέτοιο ενδεχόμενο κίνδυνο.

Σύμφωνα με τις εισηγήσεις των ομιλητών του Συνεδρίου το ζήτημα της ενεργειακής ασφάλειας της Ένωσης στηρίζεται σε τέσσερις βασικούς πυλώνες. Ο πρώτος πυλώνας έχει να κάνει με την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφοροποίηση πηγών. Ο δεύτερος αφορά στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Ο τρίτος αποβλέπει στην ενίσχυση του τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας, την ενεργειακή αποδοτικότητα και τη μετάβαση σε οικονομίες χαμηλού άνθρακα ενώ ο τέταρτος πυλώνας αναφέρεται στην ανάπτυξη των ενδογενών πόρων. Παράλληλα ο Μηχανισμός Αλληλεγγύης για την προμήθεια φυσικού αερίου ο οποίος μάλιστα προτάθηκε από την Ελλάδα στην περίοδο της Ελληνικής προεδρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελεί ένα σημαντικό μέτρο για την ουσιαστική στήριξη των χωρών εκείνων της ΕΕ που κάθε φορά πλήττονται περισσότερο, όταν ξεσπά μια ενεργειακή κρίση. Τόσο για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού όσο και για την λειτουργία της ενιαίας αγοράς καθίσταται αναγκαία η ανάπτυξη των διασυνδέσεων για το φυσικό αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια μεταξύ των χωρών-μελών, κάτι που ενδιαφέρει την Ελλάδα στο ΝΑ άκρο της Ευρώπης, με έμφαση στις διασυνδέσεις με Ιταλία.

Η εγχώρια αγορά ενέργειας

Οι ιδιαιτερότητες, τα βασικά χαρακτηριστικά αλλά και τα πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική αγορά ενέργειας βρέθηκαν στο επίκεντρο του 19^{ου} Εθνικού Συνεδρίου Ενέργειας και προτάθηκαν τρόποι προκειμένου να υπάρξει σύγκλιση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα και την προσαρμογή του υφιστάμενου τεχνικού μοντέλου σ' ένα πιο οικονομικό και σταθερό μοντέλο ανάπτυξης. Παρά την σημερινή παρατηρούμενη δυσλειτουργία της αγοράς υπάρχει αποφασιστικότητα και σχέδιο για έξοδο από την κρίση βάσει του Target Model και άλλων θεσμοθετημένων διαδικασιών.

Τονίσθηκε ότι στην Ελλάδα θα πρέπει να γίνουν σημαντικές μεταρρυθμίσεις στον ενεργειακό τομέα και να υιοθετηθεί ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο, με αναμόρφωση της νομοθεσίας σύμφωνα με τα target models που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε ένα σταθερό επενδυτικό περιβάλλον. Κοινή ήτο η εκτίμηση ότι χωρίς άλλη καθυστέρηση χρειάζεται νέος προσανατολισμός της ενεργειακής στρατηγικής και η άμεση θέσπιση αποτελεσματικών μηχανισμών, κινήτρων και αντικινήτρων τόσο στην ηλεκτροπαραγωγή και τη συμπαραγωγή όσο και στην κατανάλωση ενέργειας.

Μία σημαντική προοπτική για την Ελλάδα και την εγχώρια αγορά ενέργειας είναι το άνοιγμα του διαλόγου για τη δημιουργία ενός Χρηματιστηρίου Ενέργειας. Η πρωτοβουλία αυτή συνδέεται με την προσπάθεια για ανάδειξη της χώρας σε περιφερειακό ενεργειακό κόμβο και θα οδηγήσει σε μια πιο ανοιχτή, διαφανή και ανταγωνιστική αγορά ενέργειας, εναρμονισμένη με το διεθνές περιβάλλον, βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, μείωση του κόστους στον ηλεκτρισμό και το φυσικό αέριο και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ηλεκτρισμός

Η διετία 2015-2016 θα σηματοδοτήσει την προσαρμογή της ελληνικής ηλεκτρικής αγοράς στο target model, στο πλαίσιο του Κοινοτικού στόχου για την ενιαία αγορά ηλεκτρισμού. Ενόψει της εξέλιξης αυτής, προωθούνται άμεσα και οι παράλληλες ρυθμιστικές παρεμβάσεις, για το ΝΟΜΕ και το μηχανισμό διασφάλισης επαρκούς ισχύος, ώστε να συγχρονισθούν με την αναδιοργάνωση της αγοράς, λειτουργώντας με μεταβατικό

χαρακτήρα για την αντιμετώπιση, στα πρώτα στάδια λειτουργίας της, υφισταμένων προβλημάτων και στρεβλώσεων.

Για την ελληνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας εκτιμήθηκε ότι θα υπάρξει μακρά πορεία για το μετασχηματισμό του δικτύου και της αγοράς στα πλαίσια των Κοινοτικών στόχων ενώ χρειάζονται τολμηρές πολιτικές αποφάσεις και νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τη διόρθωση των χρόνιων και δομικών στρεβλώσεων της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Κοινή διαπίστωση είναι ότι η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα παραμένει ακόμα ερμητικά κλειστή, αφού και οι λιγνίτες και τα υδροηλεκτρικά ανήκουν κατά 100% στην ΔΕΗ με δεσπόζουσα θέση στην αγορά, αφού και η παραγωγή-εισαγωγές ελέγχονται κατά 70% από την ΔΕΗ και μόνο 30% από τους ανεξάρτητους ηλεκτροπαραγωγούς.

Καθίσταται επίσης αναγκαία η επάρκεια ευέλικτης ισχύος και παραγωγής στο ηλεκτρικό σύστημα της χώρας, ωστόσο για να ικανοποιηθεί η απαίτηση αυτή είναι αναγκαία η μελέτη και χρήση νέας μεθοδολογίας και σχεδιασμού, καθώς και νέες ρυθμίσεις, ενώ το capacity market αποτελεί το βασικό δομικό στοιχείο για την ελληνική αγορά ηλεκτρισμού.

Για τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζει η ηλεκτρική αγορά τα τελευταία δύο χρόνια εκτός από την οικονομική κρίση ευθύνονται επίσης:

(α) τα αλληπάλληλα σφάλματα στην (μη) χάραξη μιας σταθερής ενεργειακής πολιτικής

(β) η έλλειψη μιας αποτελεσματικής εποπτείας και ρύθμισης της αγοράς, με την προώθηση πρόσθετων και συμπληρωματικών μέτρων.

(γ) Τα χρέη που άφησαν πρώην προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, η αδυναμία είσπραξης των τιμολογίων της ΔΕΗ καθώς και το διαρκώς αυξανόμενο έλλειμμα του Ειδικού Λογαριασμού για τις ΑΠΕ.

Τέλος, η σημαντικότερη μείωση κόστους στον ηλεκτρισμό θα προέλθει σε μεγάλο βαθμό από την ολοκλήρωση του έργου της διασύνδεσης της Κρήτης και των υπολοίπων νησιών με το ηπειρωτικό σύστημα και την μείωση των ΥΚΩ.

ΑΠΕ & Εξοικονόμηση Ενέργειας

Μακροπρόθεσμα ο τομέας της ενεργειακής αποδοτικότητας με έμφαση στον κτιριακό τομέα όσο και οι ΑΠΕ εμφανίζονται με απόλυτα θετικές προοπτικές για την περαιτέρω εξέλιξή τους και διεύδυση στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας. Κύριο μέλημα αναφορικά με την ανάπτυξη των ΑΠΕ στην Ελλάδα είναι το πως μπορούν οι ΑΠΕ, να αναπτυχθούν με βιώσιμη αγορά εντός του ευρωπαϊκού πλαισίου και χωρίς παγίδες με ασφάλεια για τους επενδυτές και φυσικά τους καταναλωτές. Η όλη σχεδίαση ανάπτυξης των ΑΠΕ και της λειτουργίας του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ, που ως έχει, εξ' ορισμού δεν συμβάλλει και δεν μπορεί να παρακολουθήσει μεγάλες διεισδύσεις ανανεώσιμων.

Στην ΕΕ υφίσταται για το 2030 νέος μη δεσμευτικός, σε εθνικό επίπεδο, στόχος για 27% διεύδυση των ΑΠΕ στο ενεργειακό μίγμα, ενώ για πρώτη φορά τίθεται έστω μη δεσμευτικά ποσόστωση για την εξοικονόμηση ενέργειας στο 27%. Αν και το ποσοστό εξοικονόμησης αυτό αφορά συνολικά την χρήση κάθε μορφής ενέργειας και όχι μόνο την ηλεκτρική, προκύπτει παρ' όλα αυτά αίσθημα εγκράτειας στο πόσο η ζήτηση για ηλεκτρισμό μπορεί να ανακάμψει-αυξηθεί μελλοντικά. Με άλλα λόγια μεγάλο κομμάτι της επίτευξης του νέου

στόχου ΑΠΕ πιθανόν να προέλθει από την μείωση της κατανάλωσης και όχι από αυτήν της επέκτασης της εγκατεστημένης ισχύος.

Η ΕΕ επίσης μέσω των κατευθυντήριων γραμμών καθόρισε επαρκώς το πλαίσιο των κινήτρων αποζημίωσης που στο εξής για τα νέα έργα ΑΠΕ μπορούν να προσφέρονται, εγκαταλείποντας σταδιακά το σύστημα των тариφών (feed in tariffs) με διαφορετικό όμως τρόπο ανά τεχνολογία και μέγεθος. Παράλληλα η ΕΕ μέσω του Target Model για την χονδρεμπορική αγορά που προωθείται και στην Ελλάδα, ζητεί οι νέες κάθε φορά εγκαταστάσεις ΑΠΕ μεγέθους άνω των 10 MW να εντάσσονται στην ανταγωνιστική αγορά μαζί με τις κατανεμόμενες συμβατικές.

Η εξέλιξη αυτή αλλάζει πλήρως την κρατούσα φιλοσοφία για το οικονομικό μέλλον των προστιθέμενων νέων ΑΠΕ στο δίκτυο, αφού οι εν δυνάμει επενδυτές θα πρέπει πλέον να σταθμίζουν σειρά από παραμέτρους της χονδρεμπορικής αγοράς πριν την λήψη της οριστικής επενδυτικής τους απόφασης, αναλαμβάνοντας φυσιολογικά και τον αναλογούντα ρυθμιστικό κίνδυνο που δημιουργείται. Παραπλεύρως η εξέλιξη αυτή θα αδρανοποιήσει το σχεδιαστικό πρόβλημα του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ, ο οποίος ως έχει είναι αδύνατο να υποδεχθεί και να λειτουργήσει υπό συνθήκες μεγάλης διείσδυσης ανανεώσιμων.

Απομένει να φανεί βεβαίως το πως θα διασφαλισθεί η προτεραιότητα έγχυσης των νέων ΑΠΕ μέσα από το μοντέλο αυτό και βεβαίως το πόσο η εξέλιξη των ανανεώσιμων τεχνολογιών με χαμηλότερο κόστος σε συνδυασμό και με την εξέλιξη του δικτύου θα μπορέσει να ανταποκριθεί στην πρόκληση. Σε κάθε περίπτωση υπό τις διαμορφούμενες αυτές συνθήκες και το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο η ανταγωνιστικότητα της εκάστοτε τεχνολογίας είναι ένας επίσης σημαντικός παράγοντας που προσδίδει ασφάλεια στον επενδυτή.

Στις εργασίες του 19ου Εθνικού Συνεδρίου Ενέργεια και Ανάπτυξη» συζητήθηκε εκτεταμένα ο τομέας της Ενεργειακής Απόδοσης και της Εξοικονόμησης Ενέργειας στην Ελλάδα καθώς πλέον των πολλαπλών οφελών, είναι ένας τομέας στον οποίον αποβλέπει η χώρα για ανάκαμψη του κατασκευαστικού τομέα και ιδιαίτερα του τομέα της οικοδομής, με βασική ελπίδα να υπάρξει στην πραγματική οικονομία ρευστότητα και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Το πρόγραμμα «Εξοικονομώ κατ' Οίκον» θα συνεχιστεί ενω επεκτείνεται σε δυο νέες κατηγορίες εφαρμογών: το «Εξοικονομώ στα Δημόσια Κτήρια και στο Δημόσιο Φωτισμό» και το «Εξοικονομώ στα Επαγγελματικά Κτήρια». Όλα τα παραπάνω θα συνδυαστούν με τις πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις οι οποίες σχετίζονται με το net metering και τις εφαρμογές του, όχι μόνο στα νοικοκυριά αλλά και στον αγροτικό και γενικότερα στον επαγγελματικό τομέα.

Φυσικό Αέριο

Μεγάλη αισιοδοξία για την περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου εκφράστηκε από τους ομιλητές στο 18^ο Εθνικό Συνέδριο καθώς μεγάλα διασυνοριακά πρότζεκτ αγωγών όπως ο TAP και ο IGB έχουν εισέλθει σε πορεία υλοποίησης. Αν και η εξάρτηση της περιοχής απ' το ρωσικό φυσικό αέριο παραμένει μεγάλη, υπάρχει ξεκάθαρος στόχος για όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφοροποίηση των πηγών και την ανάδειξη της χώρας σε διάδρομο διαμετακόμισης φυσικού αερίου μέσω των αγωγών TAP και IGB αλλά και με τη χρήση πλωτών σταθμών LNG για την προμήθεια των αγορών των Βαλκανίων. Τα παραπάνω πρότζεκτ καθώς και ο αγωγός East Med που σχεδιάζεται προκειμένου να μεταφέρει φυσικό αέριο από την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου προς την Ευρώπη μέσω Κρήτης και ηπειρωτικής Ελλάδας περιλαμβάνονται στη στρατηγική της Ελλάδος για την ανάδειξη της χώρας σε περιφερειακό κόμβο αερίου.

Επιπλέον στο Συνέδριο παρουσιάστηκαν και οι βασικές αρχές του Κεντρικού Διαδρόμου, ένα κάθετο σύστημα αγωγών Ελλάδας - Βαλτικής ο οποίος μπορεί να ενώσει τα δίκτυα της Κεντρικής Ευρώπης από την Ελλάδα μέχρι την Βαλτική. Το κάθετο σύστημα αγωγών Ελλάδας - Βαλτικής, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ελληνικής πλευράς μπορεί να λειτουργήσει ως το 2017, καθώς δεν απαιτεί σημαντικές επενδύσεις παρά μόνο τη διασύνδεση των υφιστάμενων δικτύων των χωρών της περιοχής.

Με δεδομένες όλες τις παραπάνω οδεύσεις του φυσικού αερίου θα μπορούσε να δημιουργηθεί ο προτεινόμενος από το IENE (μέσω ειδικής μελέτης που πρόσφατα εκπόνησε) εμπορικός κόμβος φυσικού αερίου (regional gas trading hub). Η δημιουργία ενός περιφερειακού εμπορικού κόμβου φυσικού αερίου που θα εδρεύει στην περιοχή, με την Ελλάδα να παίζει ουσιαστικό ρόλο, είναι απόλυτα εφικτή μετά το 2018/2019 υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η πιο βασική από τις οποίες είναι η ύπαρξη ικανών ποσοτήτων αερίου οι οποίες θα μπορούν να διασφαλισθούν από διάφορα σημεία εισαγωγής.

Άλλωστε ως προς αυτήν την κατεύθυνση υπάρχει στενή συνεργασία ΡΑΕ-ΔΕΣΦΑ, ώστε στο δεύτερο εξάμηνο του 2015 να είναι έτοιμος ο εικονικός κόμβος διαπραγματεύσεων ποσοτήτων αερίου, ενώ η ΡΑΕ θα προτείνει την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε τη λειτουργία του κόμβου αυτού να αναλάβει αρμόδιος φορέας, ο οποίος θα συσταθεί προς το σκοπό αυτό.

Αναγκαία συνθήκη για τα παραπάνω είναι η ομαλή ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών κωδίκων αερίου, για την οποία υπάρχει συμφωνία με το Ρυθμιστή της Βουλγαρίας, ώστε να δράσουν ως επισπεύδοντες προς τους αντίστοιχους Διαχειριστές των δύο χωρών, ώστε να ενσωματωθεί ο ευρωπαϊκός κώδικας για τη διαχείριση δυναμικότητας στην ελληνοβουλγαρική διασύνδεση. Στόχος είναι πριν από το Νοέμβριο του 2017 να είναι δυνατή η ελεύθερη πρόσβαση στο σύστημα της Βουλγαρίας.

Υδρογονάνθρακες

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του συνεδρίου εξίσου καλές προοπτικές εμφανίζονται και στον χώρο των ερευνών υδρογονανθράκων μετά την σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί τους τελευταίους 12 μήνες ενώ ήτο γενική η διαπίστωση ότι ο τομέας του ορυκτού πλούτου, αποτελεί έναν από τους δυο-τρεις πολύ βασικούς παράγοντες πάνω στους οποίους θα πρέπει να στηριχθεί το νέο παραγωγικό μοντέλο της χώρας. Ο εν εξελίξει διαγωνισμός (2nd International Bidding) θα αποτελέσει ορόσημο και ενός είδους πρόκριμα για την ανάπτυξη του τομέα και την αξιοποίηση των υδρογονανθράκων

Η έρευνα υδρογονανθράκων προβλέπεται ότι θα έχει μακρά πορεία, ενώ η οργάνωση και η λειτουργία του θεσμικού φορέα ΕΔΕΥ με τα κατάλληλα στελέχη θα πρέπει να αποτελέσει μέγιστη προτεραιότητα.

Όπως τονίσθηκε, βασικές προϋποθέσεις και στόχοι για να προχωρήσουν ομαλά οι παραπάνω διαδικασίες είναι:

(α) να υπάρξει μια μακροχρόνια και σταθερή εθνική στρατηγική που θα εξελίσσεται σε βάθος χρόνου

(β) σταθερότητα του νομικού πλαισίου, η συνέπεια και συνέχεια των θεσμών διαχείρισης, έτσι ώστε να υπάρχει συνεχής διατήρηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος.

(γ) ο ορυκτός πλούτος της χώρας να αξιοποιηθεί με ανοιχτές διαφανείς διαγωνιστικές διαδικασίες σύμφωνα με όλες τις προδιαγραφές του ευρωπαϊκού και εθνικού Δικαίου

(δ) η αξιοποίηση αυτή να γίνει με απόλυτη προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος

(ε) η αξιοποίηση των υδρογονανθράκων να γίνει με μεγιστοποίηση των εσόδων του ελληνικού Δημοσίου και μεγιστοποίηση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων για τις τοπικές κοινωνίες.

Ενέργεια και Γεωπολιτική

Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας εξακολουθεί να ορίζει εν πολλοίς τις εξελίξεις του ενεργειακού τομέα τόσο από άποψη λειτουργίας της αγοράς και επενδύσεων όσο και γεωπολιτικών εξελίξεων. Η συζήτηση που διεξήχθη στο συνέδριο επικεντρώθηκε στον ευρύτερο γεωστρατηγικό ρόλο της Ελλάδος στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου, ρόλος άμεσα συνδεδεμένος με τις μεγάλες ενεργειακές επενδύσεις που προγραμματίζονται στην περιοχή αλλά και με τον επαναπροσδιορισμό των στρατηγικών σχέσεων της Ελλάδος.

Ήταν κοινώς αποδεκτό ότι παρατηρείται έλλειψη σταθερότητας στην ΝΑ Μεσόγειο, όπου το νότιο μέρος της, η Βόρεια Αφρική αδυνατεί πια να παίξει τον εξισορροπητικό ρόλο που έπαιζε στο παρελθόν (Αίγυπτος), ο δε βορράς της, δηλαδή η νότια Ευρώπη, πάσχει απολύτως και από οικονομική αστάθεια, αλλά και από ενεργειακή ανεπάρκεια. Μέσα σε ένα τέτοιο τοπίο η Ελλάδα καλείται να επαναπροσδιορίσει το γεωπολιτικό της ρόλο και τις γεωστρατηγικές της δυνατότητες. Και αυτή η αυτοτοποθέτηση γίνεται, για πρώτη φορά, με συγκριτικούς θετικούς όρους που αν συνεχίσουν να εφαρμόζονται για τα επόμενα χρόνια έτσι όπως απαιτούν οι μακροπρόθεσμες προοπτικές του ενεργειακού τομέα, είναι απολύτως βέβαιο ότι θα αποτελέσουν ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ελληνική κοινωνία και την ελληνική οικονομία γενικότερα.

Το φετινό 19^ο συνέδριο «Ενέργεια και Ανάπτυξη 2014» του IENE, παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν έχει ξεπεράσει ακόμη την αρνητική οικονομική και κοινωνική συγκυρία εξέπεμψε μία νότα αισιοδοξίας. Μία αισιοδοξία η οποία στηρίζεται στις δυνατότητες που υπάρχουν σήμερα στον ελληνικό χώρο όπου σε συνεργασία με τους Ευρωπαϊκούς φορείς μπορεί να επιτευχθεί μια ουσιαστική αναμόρφωση και αναβάθμιση των όρων λειτουργίας της αγοράς. Βασικές συνιστώσες για αυτή την αναμόρφωση θα είναι τόσο οι κρατικοί ενεργειακοί φορείς αλλά και οι ιδιωτικές εταιρείες οι οποίες χάρη στην υψηλή κατάρτιση των στελεχών τους και του δυναμισμού που τις διακρίνει εμφανίζονται έτοιμες να ανταποκριθούν και να συμμετέχουν στην αναμόρφωση του ρυθμιστικού και λειτουργικού πλαισίου που επιχειρείται αυτή την περίοδο.